

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๒๒๔๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติกรณีการประกาศใช้เทศบัญญัติของเทศบาลตำบลอุดมธัญญา อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครสวรรค์ ที่ นว ๐๐๒๓.๔/ ๓๑๐๙๒ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๘.๔/๒๔๔ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๗

ตามที่จังหวัดนครสวรรค์ได้ขอหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประกาศใช้เทศบัญญัติของเทศบาลตำบลอุดมธัญญา อำเภอตากฟ้า กรณีที่เทศบาลตำบลอุดมธัญญาได้เสนอร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลอุดมธัญญา เรื่อง เหตุรำคาญ พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ และผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์พิจารณาแล้วไม่เห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าวและส่งคืนไปยังสภาเทศบาลตำบลอุดมธัญญา โดยเห็นว่าการใช้อำนาจในการระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญ เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจได้ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีต้องตราเป็นเทศบัญญัติ และต่อมาเทศบาลตำบลอุดมธัญญา ได้มีมติยืนยันตามร่างเทศบัญญัติฉบับดังกล่าวด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ และนายกเทศมนตรีตำบลอุดมธัญญาได้ลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติแล้ว ซึ่งจังหวัดนครสวรรค์พิจารณาแล้วเห็นว่า การออกเทศบัญญัติดังกล่าวเป็นการออกโดยปราศจากอำนาจและเทศบาลตำบลอุดมธัญญาจะต้องรับผิดชอบหากมีความเสียหายเกิดขึ้น โดยผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้เพิกถอนเทศบัญญัติ ฉบับดังกล่าว รวมทั้งสามารถยกเลิก แก้ไข เปลี่ยนแปลงได้ โดยตราเป็นเทศบัญญัติตามรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการที่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดไว้ จึงขอหารือว่าความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นของแจ้งผลการพิจารณาเรื่องดังกล่าว ดังนี้

๑. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงตามที่จังหวัดนครสวรรค์หารือมา ประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๐ ได้กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อบทกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้ กล่าวคือ (๑) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และ (๒) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติ ซึ่งในเทศบัญญัตินั้นจะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ ดังนั้น กรณีที่เทศบาลจะตราเทศบัญญัติขึ้นใช้บังคับ จะต้องกระทำเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือเมื่อมีกฎหมายอื่นๆ บัญญัติกำหนดไว้ให้เทศบาลตราเทศบัญญัติ หรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติในเรื่องนั้นขึ้นไว้เท่านั้น

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓ ได้ให้ความหมายของคำว่า “ข้อกำหนดของท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบัญญัติด้วย และให้ความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาลด้วย พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ นี้ยังได้บัญญัติให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นตราข้อกำหนดของท้องถิ่นในเรื่องต่างๆ ดังนี้

/ (๑) ตามหมวด ๓...

(๑) ตามหมวด ๓ เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย มาตรา ๒๐ ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย

(๒) ตามหมวด ๖ เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ มาตรา ๒๙ ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการรักษาภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์

(๓) ตามหมวด ๗ เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มาตรา ๓๒ ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๔) ตามหมวด ๘ เรื่อง ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร มาตรา ๓๕ ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด มาตรา ๓๗ ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการขายของในตลาด โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้ขายและผู้ช่วยขายของในตลาดปฏิบัติ เกี่ยวกับสุขลักษณะและการรักษาความสะอาด และมาตรา ๔๐ ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือกำกับดูแลสถานที่จำหน่ายอาหาร และสถานที่สะสมอาหารที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง

(๕) ตามหมวด ๙ เรื่อง การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ มาตรา ๔๓ ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของประชาชนและการควบคุมการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

สำหรับหมวด ๕ (เหตุรำคาญ) ตั้งแต่มาตรา ๒๕ ถึงมาตรา ๒๘ นั้น เป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับโดยตรงอยู่แล้ว และให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น คือ นายกเทศมนตรีในกรณีของเทศบาล มีอำนาจดำเนินการตามกฎหมายนี้ได้โดยตรง ได้แก่ ห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะตามมาตรา ๒๖ ออกคำสั่งเพื่อให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญนั้นระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญ หรือจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๗ หรือการดำเนินการหรือระงับเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่ของเอกชนตามมาตรา ๒๘ มิได้ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นตราข้อกำหนดหรือมีอำนาจตราข้อกำหนดของท้องถิ่นแต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อมีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในท้องถิ่น นายกเทศมนตรีในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงต้องดำเนินการใดๆ เพื่อป้องกัน หรือระงับเหตุดังกล่าวตามที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนด จะละเว้นไม่ปฏิบัติตามมิได้ เทศบาลจึงไม่ต้องตราเทศบัญญัติในเรื่องนี้ขึ้นอีก กรณีที่เทศบาลตำบลอุดมธัญญา ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ในหมวด ๔ เรื่องเหตุรำคาญ ตราเทศบัญญัติเทศบาลตำบลอุดมธัญญา เรื่องเหตุรำคาญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ขึ้นใช้บังคับ ในเขตเทศบาลตำบลอุดมธัญญา จึงเป็นการตราเทศบัญญัติที่ไม่อยู่ในขอบเขตของมาตรา ๖๐ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ เนื่องจากเป็นการตราเทศบัญญัติขึ้นใช้บังคับโดยไม่มีกฎหมายอื่นใดบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรือให้อำนาจตราเทศบัญญัติ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของจังหวัดนครสวรรค์ ดังกล่าว จึงได้รายงานให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา

/๒. กระทรวง...

๒. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่นและจังหวัดนครสวรรค์ชอบแล้ว และมีข้อเสนอแนะว่าผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอควรให้
คำชี้แจงแนะนำแนวทางปฏิบัติให้เทศบาลปฏิบัติการให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยใช้อำนาจกำกับดูแลตาม
มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๓)
พ.ศ. ๒๕๕๒ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมดี คชายังยืน)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร. /โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๓๖

บันทึกข้อความ

งานเลขานุการกองกลาง สป.

วันที่ - ๖ ส.ค. ๒๕๕๗
โทร. ๕๐๔๔๙ 1291
เลขรับ.....
เวลา ๑๕.๑๖

ส่วนราชการ สำนักกฎหมาย สป. ส่วนพัฒนากฎหมาย โทร. ๐-๒๒๒๒-๒๘๔๙
ที่ มท ๐๒๐๘.๔/๒๕๕๗ วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๗
เรื่อง ทหารเรือแนวทางปฏิบัติกรณีการประกาศใช้เทศบัญญัติของเทศบาลตำบลอุดมธัญญา อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑. ต้นเรื่อง

สท.เสนอเรื่องให้ ปมท.ลงนามในหนังสือถึง ผวจ.นครสวรรค์ เพื่อตอบข้อหารือเกี่ยวกับการตราเทศบัญญัติเทศบาลตำบลอุดมธัญญา เรื่อง เติร์ราคาญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ของ ทต.อุดมธัญญา อ.ตากฟ้า

๒. ข้อเท็จจริง

สภา ทต.อุดมธัญญา ได้พิจารณาร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลอุดมธัญญา เรื่อง เติร์ราคาญ พ.ศ. ๒๕๕๖ และมีมติเห็นชอบให้ตราเป็นเทศบัญญัติได้ เมื่อวันที่ ๒๗ มี.ย. ๒๕๕๖ และ อ.ตากฟ้า ได้ส่งร่างเทศบัญญัติดังกล่าวให้ ผวจ.นครสวรรค์พิจารณา และ ผวจ.นครสวรรค์พิจารณาแล้วไม่เห็นชอบด้วยโดยเห็นว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจตาม พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดำเนินการได้ โดยไม่ต้องตราเป็นเทศบัญญัติ และส่งร่างเทศบัญญัติคืนไปยังสภา ทต.อุดมธัญญา ต่อมาวันที่ ๒๐ ส.ค. ๒๕๕๖ สภา ทต.อุดมธัญญา ได้ประชุมพิจารณาร่างเทศบัญญัติฯ ใหม่ โดยมีมติยืนยันตามร่างเดิม และนายกเทศมนตรีตำบลอุดมธัญญา ได้ลงนามประกาศใช้เป็นเทศบัญญัติเมื่อวันที่ ๒๗ ส.ค. ๒๕๕๖ จ.นครสวรรค์ ได้มีหนังสือถึง สท.เพื่อหารือเรื่องดังกล่าว โดย จ.นครสวรรค์มีความเห็นว่า ตาม พ.ร.บ.การสาธารณสุขฯ มาตรา ๒๕ ถึงมาตรา ๒๘ ไม่ได้บัญญัติให้อำนาจเทศบาลในการตราเทศบัญญัติกรณีที่มีเติร์ราคาญไว้ ซึ่ง สท.พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับความเห็นของ จ.นครสวรรค์

๓. ข้อพิจารณา

สท.ส.พิจารณาแล้ว เห็นว่า พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๐ กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในกรณีต่อไปนี้ (๑) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ (๒) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรือให้อำนาจตราเทศบัญญัติ โดยในเทศบัญญัตินั้น จะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติไว้ด้วยก็ได้แต่ห้ามมิให้กำหนดเกินกว่าหนึ่งพันบาท เมื่อพิจารณารายละเอียดของเทศบัญญัติตามข้อ ๒ เป็นการตราโดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๖๐ (๒) แห่ง พ.ร.บ.เทศบาลฯ และมาตรา ๒๕ ถึงมาตรา ๒๘ แห่ง พ.ร.บ.การสาธารณสุขฯ ซึ่งในกรณีนี้ พ.ร.บ.การสาธารณสุขฯ ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งระงับหรือป้องกันเหตุราคาญได้ และตามมาตรา ๗๔ ยังกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นไว้ด้วยแล้ว แต่ไม่ได้กำหนดให้อำนาจเทศบาลออกข้อกำหนดของท้องถิ่นในเรื่องดังกล่าวได้ ดังนั้น การตราเทศบัญญัติของ ทต.อุดมธัญญา เรื่อง เติร์ราคาญ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นการตราเทศบัญญัติที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งแล้ว เมื่อกฎหมายดังกล่าวมิได้ให้อำนาจเทศบาลตราเทศบัญญัติ การตราเทศบัญญัติของ ทต.อุดมธัญญา จึงเป็นการตราเทศบัญญัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๖๐ แห่ง พ.ร.บ.เทศบาลฯ ความเห็นของ สท.และ จ.นครสวรรค์ ชอบแล้ว ผวจ.หรือ นอ. สมควรให้คำชี้แจงแนะนำแนวทางปฏิบัติให้เทศบาลปฏิบัติการให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยใช้ อำนาจกำกับดูแลตามมาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ แห่ง พ.ร.บ.เทศบาลฯ เนื่องจาก จ.นครสวรรค์ มีหนังสือหารือเรื่องนี้ต่อ สท. จึงเห็นควรให้ สท.แจ้งตอบข้อหารือให้ จ.นครสวรรค์ ทราบโดยตรงต่อไป

๔. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ สท.ส.จะได้แจ้ง สท.ดำเนินการต่อไป

เห็นชอบ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑๕ มี.ค.๕๗

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

(นายชานาญวิทย์ เตรีตน์)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สป.